

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 196 (3060) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 szeptember 1

Ismét megélenkült az el alemaini arcvonal

Churchill teljes hétig tartó megbeszélést folytatott a miniszterekkel és tábornokokkal. Egyezség jött létre Churchill és Stalin között (?)

Egyiptomi arcvonal (MTI) A Stefani különdósiója jelenti, hogy vasárnap este óta nagy élénkség mutatkozik az el alemaini átjáró arcvonalán. Az északi arcvonalon gépesített járőrök érintkezése jutottak arcvonalunkkal. A középső arcvonalon az ellenség jelentős erőket vetett harcra. A kifejlődött harcban 70 angol és libiai katonát elfogtunk.

Stockholmból jelentik: Mint Londonból jelentik, a brit csapatok zöme elhagyta Addis Abebát, Abesszínia fővárosát. Csupán néhány speciális egység és az angol követség biztosítására kirendelt őrség maradt Adisz-Abeba-

ban. Hír szerint Abesszínia más részéről is elszállítják a brit csapatokat — Csupán Francia Szomália határvidékén állomásoznak ezután brit csapatok abesszín földön. Az Abessziniából kivont brit csapatok célját a londoni jelentések nem említik.

Ankarából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Mint Kairóból jelentik, a függetlenség napján Kairóban és Alexandriában az egyiptomi lakosság többször tüntetett a megszállócsapatok ellen. A diákok felvonulást rendeztek, azonban a rendőrség szétszórta a menetüket.

Stalingrádot szakadatlanul bombázzák a német repülők

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda katonai helyről szerzett értesülése szerint német vadászpilóták hétfőn Stalingrád fölött a szovjet vadászgépekkel heves harcokba keveredtek. 31 szovjet gépet lőttek le. Stalingrádnak, valamint a szovjet utánpótlás pontjainak bombázását hétfőn is hatáson folytatták. Több vasuti vonalat és vasuti pályaudvart romboltak szét és gyújtottak fel.

Berlin. (MTI) A Német Távirati Iro-

da katonai helyről szerzett értesülése szerint könnyű német harci gépek hétfőn és keddre virradó éjszaka felderítéssel voltak a brit tenger és partvidék fölött. Feladatuk végrehajtásával épségben tértek vissza. Hétfőn délután egy angol harci repülőgép a holland part mentén támadást intézett hajócélpontok ellen. Még mielőtt kioldhatta volna bombáit a hajók légvédelme célbavette és lelőtte.

Anapa kikötővárost elfoglalták a románok

Helsinki. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A mai finn hadijelentés a többi között a következőket mondja: A keleti arcvonal északi részén főként járőrtevékenység volt. Lavansaari fölött vadászgépeink 8 ellenséges vadászal találkoztak. Az ellenséges gépek közül négyet lelőttek anélkül, hogy saját veszteségük lett volna.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Katonai helyről nyert értesülés szerint román csapatok Novoroszijzsktól északnyugatra elfoglalták Anapa kikötővárost.

Bern. (Bud. Tud.) Londoni hír szerint Churchill a Szovjetunióból való visszatérése óta egy teljes hétig tartó megbeszélést folytatott miniszterével és tábornokaival. Az egyik sajtólap szerint Londonban általában az a vélemény, hogy Churchill és Stalin között egyezség jött létre.

Madrid. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Washingtoni jelentés sze-

rint a tengerészeti minisztérium közölte, hogy a legutóbb 48 óra során a Karibi tengeren, illetve a délamerikai vizeken a tengely tengeraltjárók két újabb kereskedelmi hajót súlyosítottak el. 46 főnyi legénységük a hullámokba vesztett.

Angol sirámok a háboru negyedik évének küszöbén

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero Stockholmon át érkező jelentése nyomán a következő angol megállapításokat közli a háboru kitérésének harmadik évfordulója alkalmából:

A Daily Herald azt írja, hogy a közelmult 3 év Németországnak és szövetségeseinek hatalmas nyereséget hozott.

A negyedik háboru év — folytatja

— az ellenség számára újabb sikerekkel indul. A németek továbbra is előretörnek Oroszországban, ahol a legfontosabb csata folyik. A három első

Hitler nagylelkűségének jelentőségét méltatja a francia sajtó

Vichyből jelentik (Bud. Tud.): A francia sajtó ismét bővebb megjegyzéseket fűz a dieppei partraszállási kísérlethez. Felhívja a közvélemény figyelmét arra, hogy Hitler nagylelkűsége nemcsak helyi jelentőségű, hanem annak jele, hogy Franciaország Németország részéről messzemenő előzékenységre találhat, ha a nép határozottan a kormány politikája mögé áll.

Párizs. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A páris—bordeauxi gyorsvonat ellen Bloisnál intézett angol légitámadás sebesítjei között van Murat herceg is, aki 8 gyermekével utazott. A herceg bombaszilánktól súlyosan meg-

sebesült. Gyermekei közül kettő sebesült meg könnyebben.

Vichyből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A francia ifjúsági szövetségek nyilvános ülésén szavatták, hogy Roosevelt, aki üzenetet szándékozik intézni a világ ifjúságához nemrégben szegte meg ünnepélyes ígéretét. Eleintézett dolog volt, hogy a francia származású kanadaiakat nem küldik az európai harcokra. Ennek ellenére a dieppi vállalkozásnál csak nem kizáróan kanadaiakat adoztak fel, köztük sok franciát. Ezek tehát el-

estek azon a földön, ahol ők születtek, akik felszabadították az új világot.

Indiában tovább tartanak a tüntetések és zavargások

Lisszabonból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Indiában tovább folynak a tüntetések és zavargások. A rendőrség több helyen fegyveres erőszakkal kergette szét a tömeget. A Lucknowban közzétett hivatalos közlemény szerint Almavában a rendőrség rálőtt a tüntetőkre. Két ember súlyosan megsebesült. Az azangarhi kerületben egy angol ellenes népgyűlés feloszlatása során a karhatalom fegyverhasználatát következtében 3 ember meghalt, 10 megsebesült. A bihari kormányzáság hivatalos közleménye szerint az északi kerületekben még tartanak a zavargások. Saranban a csapatok rálőttek a tömegre, amely rombolásokat akart elkövetni. Egy ember meghalt, 4 megsebesült. Parnában is sortűzzel kellett szétszórni a tüntetőket. Itt egy ember életét veszítette, a rendőrség soraiból.

Buenos Airesből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A hadügyminiszter az államelnöknek tervezetet nyújtott be argentin hadsereg vonatkozó törvények megújításáról. A tervezet az állandó hadsereg további kiépítését kívánja. Argentín közlés szerint a tervezet különösen a tartalékokra tartalmaz beható változtatásokat. A

tartalékok legmagasabb korhatára egészen megszűnik. A jövőben minden fegyverforgatásra alkalmas embert lehet hívni katonai szolgálatra, tekintet nélkül éveinek számára. Az új tervezet a tényleges tisztikar és a csapatok jelentékeny megerősítését követeli, hogy a világválságra való tekintettel biztosítsák Argentína védelmét.

Százezer sebesültet szállította eddig haza repülőgépen a németek

Berlin. A Deutsche Arzte Blatt című német orvosi szaklap jelentése szerint már több, mint százezer sebesültet szállítottak haza a keleti arcvonalról repülőgépen. A sebesültek szállítására a „JU 52” típusú gépeket használják, melyeket erre a célra különlegesen szereltek fel orvosi műszerekkel, kötszerekkel és gyógyszerrel, úgyhogy a repülés alatt is végrehajthassák a szükséges kötésváltásokat és injekció-beadásokat.

Berlinből jelentik: (MTI) Berlinben bemutatták a külföldi sajtó képviselőinek a dieppei partraszállási kísérlet alkalmával zsákmányolt angol hadiparancsokat, amelyeknek létezését az angolok tagadják.

A nagyvárad m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal felhívása

Felhívom mindazokat a munkásokat, akik a nagyvárad m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal által 1941. év folyamán Németországba lettek kiküldetve és időközben hazajöttek, hogy a legsürgősebben a fenti hivatalnál — büntetés terhe mellett — jelentkezzenek.

A jelentkezés csak azokra vonatkozik, akik még a fenti hivatalnál hájazóvetelüket nem jelentették be.

Nagyvárad, 1942. augusztus hó 31. én. A hivatal vezetője h.: Péter István, munkaközvetítő tisztv.

Műsoros estét rendez a Munkaközpont a felszabadulás évfordulóján

Nagyvárad. Saját tud. A Nemzeti Munkaközpont nagyvárad szervezete a felszabadulás évfordulóján ünnepi előadást rendez a Török Ignác utca 1. szám alatti Munkásokthonban. A műsor keretében előadják a *Bukaresti kaland* című darabot, melyet az NMK. Működő Csoportha mutat be.

Az estét bevezető megnyitót Szabó János országgyűlési képviselő tartja, de közreműködik Soós András karnagy vezényletével az Építőmunkások Dalköre is. Az ünnepi előadás 6-án, este 7 órakor kezdődik.

Hat millió pengő lesz az új városi költségvetés végösszege

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délután tartotta meg a polgármester az illetékes mérvadókkal az új költségvetés előkészítésére vonatkozó záróértekezletet. A város új költségvetése a tavalyi 6 millió pengő keretek között fog mozogni. Összeállításánál nehézséget okozott a kéményseprő üzem részbeni megszüntetése, amelynek jövedelméből a köztisztasági üzem kiadásának jelentős részét fedezték. A hétfői értekezletén megtalálták a módját az így keletkezett hiány fedezésének s ezzel az új költségvetés előkészítő munkálatai befejezést nyertek.

A Kertvárosban, vagy a Nilgesztelepen épül fel a második, új városi iskola?

Nagyvárad. Saját tud. Soós István polgármester kedden délelőtt Dalló Gyula kultúratanácsnok és Tóth Sándor főmérnök kíséretében bejárta a Nilgesztelepet és a Kertvárost, hogy az új városi iskola építésére megfelelő területet szemeljen ki. A Nilgesztelepen találtak is alkalmas területet, hasonlóképpen a Kertvárosban is, ahol ezt a városrészt tengelybe metsző utcónál mentén lévő területet választották ki az új iskola céljaira. Mindkét terület

tulajdonosával alkudozásba bocsátkozott a város vezetősége. Különösen a Kertvárosban rendkívül szélsőségesnek mutatkozik új iskola építése, mert itt oly nagy tanterem-hiány van, hogy egy két tanterem iskolában három turnusban tartanak előadásokat, ami ugy nevelésügyi, mint egészségügyi szempontból súlyosan kifogásolható. A másik tervezett iskolát, mint tegnapi számunkban közöltük, a Ghillányi utcán építik fel, a már kiválasztott területen.

Hajléktalanná vált a női iparostanonciskola

Helyiséget kért az iskola vezetősége a polgármestertől

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a Csengeri utcai iskolaépületben, amely most az állam tulajdonát képezi a múlt tanévben a református elemi iskola néhány osztálya és a szakirányú iparos tanonciskola női tanfolyama nyert elhelyezést. A közoktatásügyi minisztérium rendelkezése azonban ezt az épületet fiúnevelő intézet — internátus — céljaira kell kiűriteni, amelyben a Szent László gimnáziumban tanulók felvétele, vidéki növendékek nyernei majd elhelyezést. Ezáltal a református egyháznak is más megoldást

kell keresnie elemi iskolai osztályának elhelyezésére, a női tanonciskola pedig, 400 leány növendékével és 11 osztályával teljesen hajléktalanná vált, minthogy a tanonciskola új épülete, a légkondíciók számítások szerint csak a jövő év áprilisában lesz tanítás céljaira használható. A tanonciskola igazgatósága közbenjárta a polgármesternél és megfelelő tanterem rendelkezésére bocsátását kérte. A városban uralkodó nagy tanterem hiány miatt azonban e pillanatban semmiféle megfelelő megoldás nem kínálkozik.

Dalkört alakítottak a Carmen Cipőgyár munkásai

Ujabb d^olegyesület szolgálja a magyar kulturát városunkban

Nagyvárad. Vasárnap tartotta meg a nagyvárad Carmen Cipőgyári munkások Dalköre alakuló közgyűlést a Nemzeti Munkaközpont Török Ignác-utcai székházában. A közgyűlésen majdnem teljes létszámban megjelent a Carmen cipőgyár munkássága. Ott volt Szabó János képviselő, a Nemzeti Munkaközpont elnöke is. A gyűlést Fleisz Elek, a Carmen cipő-

gyár művezetője nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket és röviden vázolta a megalakítandó dalkör szükségességét. Kérte a megjelenteket, hogy mondják ki a megalakulást és utána mindjárt ejtsék is meg a választásokat. A közgyűlés kimondotta a megalakulást, majd Szabó János szólott a megjelentekhez.

Szabó János képviselő szavai után a közgyűlés mellőzve a körrelnek megválasztását, egyhangúlag Fleisz Elek művezetőt választotta meg az új dalkör elnökévé. Fleisz Elek maghatva köszönte meg a megtisztelő választást és ígérte, hogy minden tehetséggel, tudásával és igyekezetével azon lesz, hogy ez az új kulturális intézmény fokozott erővel álljon mindig a magyar nemzeti érdekek szolgálatában. Ezek után a közgyűlés megjelentette a választást a többi tisztségekre is. Ügyvezető elnök lett Rappert Károly művezető és Szabó Péter munkás. Titkár: Papp Ervin, pénztárnok: Kovács Ferenc művezető, helyettes pénztárnok Vargó Gyula mester. Ellenőrök Nagy József és Kutassy Sándor. Gazdái: Filimon János és Gulvás Lajos, zászlóőr Mikleits József. Választmányi tagok és a vigalmi bizottság tagjai a közgyűlés egyhangú határozata folytán a Dalkör minden működő tagja.

Miután az új Dalkör megalakult, a közgyűlés elhatározta, hogy erről értesíti hivatalosan a gyár katonai parancsnokát. Gnédig László hadnagyot, kimondotta a közgyűlés azt is,

hogy az új dalkör hivatalos neve: „N. M. K. Carmen Dalkör”. A tagsági díjat heti tíz fillérben állapították meg. A dalkör karagányának Lukács Lászlót, a tanítónőképző ének és zenetanárát választották meg. Azzal, hogy a rendezés megállapított havi díjazásért köteles minden nyilvános szereplésben résztvenni és ezért külön díjazást nem kérhet.

Ezekután a közgyűlés egyhangúlag megválasztotta a dalkör fővédnökéül Gnédig László hadnagyot, az üzem katonai parancsnokát, Steiner Miklós vezérigazgatót, Mónus Sándor igazgatót és Szabó János képviselőt. Diszelnökök: Birtalan Albert üzemi igazgató, Erdődi József igazgató és Oláh Sándor főmegbízott.

Szabó János ezután köszöntötte a megválasztott tisztikart, majd kérte a Dalkör tagjait, hogy mindenben kövessék a vezetőség utasításait, a próbákat szorgalmasan látogassák. Boros Mihály munkás titkár ezután a magyar dalról tartott rövid előadást, kihangsúlyozva azt, hogy milyen nagy nemzetnevelő ereje van a magyar dalnak. Fleisz Elek elnök még egyszer megköszönte a beléje helyezett bizalmat és a gyűlést a Magyar Hírszekegy elmondása után berekesztette.

Átszervezték a husiparimunkás csoportot

Vasárnap délelőtt népes összmegbízott ülést tartottak a vágóhidnál dolgozó husipari munkások. A jelentések alapján kiderült, hogy a vágóhidnál dolgozó minden mészáros és hentes tagja a Nemzeti Munkaközpontnak. Átalakították a vezetőséget is, amelynek élére Szénásy Zoltán került, mint elnök. — Elnökhelyettes Fazekas Márton, titkár pedig Papp János lett.

A megbeszélések kapcsán leszögezték, hogy mindent elfognak követni, hogy a munkaadókkal a legteljesebb összhangban legyen a munkásság.

Nagy István N. M. K. titkár kérte a megjelenteket, hogy minden husipari dolgozót szervezzenek be, hogy ők is kivehessék a részüket a belsőfront megszilárdításában.

Rendszeres orvosi vizsgálat a leventéknél

A leventékötöles ifjút abban az évben, amelyben leventékötöles korba lép és amelyben tizenötödik és tizenkilencedik életévét betölti, rendszeres orvosi vizsgálatnak kell alávetni. (1939. II. tc. végrehajtására vonatkozó Utasítás II. Rész. I. Cím. 58. paragrafus (1).)

Nagyváradon a rendszeres orvosi vizsgálat a következőképpen lesz megtartva:

1923. évfolyam A—N betűig szeptember 1-én.

1923. évfolyam O—Z betűig szeptember 2-án.

1927. évfolyam A—N betűig szeptember 3-án.

1927. évfolyam O—Z betűig szeptember 4-én.

1930. évfolyam A—Z betűig szeptember 5-én.

Minden leventékötöles kérésztény ifjú köteles évfolyamának megfelelő napon 13 órakor (délután 1.) a leventé otthonban megjelenni.

Felhívom a szülőket vagy munkaadókat, hogy fenti utasításnak érvényt szerezzenek.

Járási leventé parancsnokság

Apollo Filmszínházban

Fráter Lóránd

A régényes multu nótaköltő élete filmen. Gyönyörű Fráter nóták. Szerelmi Romantika! Muzsika! Tavasz! Béke! Főszerepben: Páger, Szilassy, Goll Bea

Belvárosi

TOSCA

Az örökszép operá muzsikájával aláfestett, rendkívül izgalmas filmcsoda.

A Kormányzóhelyettes Ur temetését, teljes egészében mutatjuk.

Jókai Mór örökszép regénye

Fekete gyémántok

Főszereplők: Szeleczky Zita, Jávor Pál, Csontos, Mály Gerő a CASINOBAN

Huszonöt kilométerre közelítették meg a németek Sztalingrádot

Sem a hatalmas erődrendszer, sem a bolsevisták kétségbeesett védekezése nem tudja feltartóztatni az előnyomulást. — „A háború harmadik évének végén beteljesedik a szovjet véderő sorsa” — írja Krause alezredes heti összefoglalójában

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratí Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderőfőparancsnokság közli: A Kuban alsó folyásától délkeletre német és román csapatok visszavetették az ellenséget a fekete-tengeri part irányában. A légvédelmi tüzérség elsüllyesztett egy szovjet ágyunaszádót.

Stalingrádtól délre német csapatok áttörték az ellenséges állásokat és 25 kilométerre állnak délre Stalingrádtól. A légierő Stalingrád elleni éjjeli és nappali támadásai során nagy kiterjedésű tüzeket okozott. Ezenkívül hatásosan harcolt a légierő az ellenségnek a Volgától keletre lévő vasútvonalai és repülőterei ellen.

Rzsevnél az ellenség nagy gyalogsági és páncélos erők bevetésével több helyütt folytatta támadásait. Kemény harcokban 48 páncélost megsemmisítettünk. A Ladoga-tó felől keletre meghíúsítottuk a szovjet újabb támadásait. Olasz gyorsnaszádók a Ladoga-tavon elsüllyesztettek egy szovjet ágyunaszádót.

Harcigépeink éjjel-nappal bombázták Kelet-Anglia és Midland katonai berendezéseit. Német tengeralattjárók az elmúlt héten súlyos veszteséget okoztak az ellenséges hajózárnak. Az Atlanti-óceánon, a Karibi-tengeren és Nyugat-Afrika előtt, noha az ellenséges légi és tengeri erők elhárítása erős volt, makacs harcokban 39 hajót süllyesztettek el 181.000 tonnával és több hajót megtorpedóztak.

Újabb megerősített állásokat törtek át a német elcsapato

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratí Iroda jelenti: A Stalingrádtól délre elért áttörési harcok sikereiről, katonai helyen a következőket jelentik:

Az egész Stalingrad környéki területen nagy erődrendszerhez hasonló, melynek feladata az, hogy számtalan kiserődjével, aknazárjával és árkrendszerével feltartóztassa a németek előnyomulását Stalingrád előtt. Az erődrendszer belsejében a szovjet csapatok számos ellentámadással kísérelték meg a német gyalogság és páncélok feltartóztatását, azonban sem az erődrendszer sem a bolsevisták kétségbeesett védekezése nem állhatott ellen a német csapatok elöljáróinak.

már jelentett áttörés után a német elcsapatok tovább haladtak előre és újabb megerősített állásokat törtek át, leküzdve a szivós ellenállást. A kiserődök leküzdéséért folytatott eredményes éjszakai harcokban a német csapatok sok foglyot ejtettek. A bolsevisták súlyos veszteségeket szenvedtek emberben és hadianyagban. A nagyszámú foglyon kívül nagymennyiségű fegyver és hadianyag került német kézre.

Berlinből jelentik: (NTI) A krimi parton a keresi-szorosban vasárnap a német tüzérség sikeres harcot folytatott a bolsevista tengeri egységek el-

Gyors támadással elfoglaltak a németek egy kiserődöt az Ilmen-tó vidékén

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratí Iroda jelenti: Mint katonai helyen közlik, az Ilmen-tó délkéletre német csapatok gyors támadással elfoglaltak két kiserődöt, amely közvetlenül a német állások előtt állott. Sok foglyot ejtettek ez alkalommal. A bolsevisták megkísérelték a kiserődök visszazárását, de a német tüzérség szétzúzta az ellenséges külső védelmi állásokat. Egy harci területen, ahol a tavak nagyszáma megakadályozta a közlekedést, a bolsevisták erős repülőgéppalánnyal betörték a német tüzérségbe. Csak egy hejyen sikerült mintegy századnyi erővel benyomulniuk az előre tolt német állásokba. A nyomban megindult német ellentámadás visszavetette a bolsevistákat és 3 páncélosot megsemmisített. Lövésekkel mozgásképtelenné tették másik két páncélosot, melyek még tüzelőképesek maradtak, de a német páncélosok rövidesen szétrobbantották azokat is.

Döntés érlelődik a Kaukázuson, a Don és Volga között, a Fekete tenger partvidékén

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratí Iroda jelenti: A véderő főparancsnokságnál szolgáló teljesítő Krause alezredes írja heti összefoglalójában:

Kaukázus hegygerincen a Fekete-

ten. Két ellenséges hajó, amelyek az Azovi-tenger felől jöttek, mesterséges köd oltalmában akarták kieroszakolni az áthaladást a szorosban. A német tüzérség lövéseivel az egyik hajót elsüllyesztette, míg a másik sérülten kénytelen volt visszavonulni. Egy szovjet ágyunaszádót, amely a krimi partokhoz közeledett a német léghajókatól ütegek heves tűz alá vettek. Több telitalálat felszakította a hadihajó oldalát. Az ágyunaszád rövid idő alatt elsüllyedt. (MTI.)

A Ladoga-tó felől a német légierő egységeinek támogatásával több kiserődöt megsemmisítették meg. A német repülőgépek megrognáltak egy bolsevista ágyunaszádót, amely a Ladoga-tó déli felére igyekezett. A leningrádi bekerítő arcvonalon német páncéltörő gépekkel sikerrel akadályozták meg a bolsevisták egy előretörési kísérletét, melyet a folyón át akartak végrehajtani. Telitalálatokkal több ellenséges szállítóhajót elsüllyesztettek. A hadszíntér északi részén heves légiharcokban német vadászok saját veszteség nélkül 11 bolsevista repülőgépet lőtek le. A német léghajók 2 ellenséges gépet megsemmisítettek meg.

Berlinből jelentik: (MTI) Német közlés szerint a bolsevisták az Ilmen-tó melletti arcvonalon teljesen kiképzett, len közép-ázsiai tartalékokat vetettek harcba. Más jelentés szerint a 28. bolsevista gárdahadosztály legnagyobb részét hőrtörtételekből álló

tenger partvidéken és a Volgától nyugatra most a háború harmadik évének végén beteljesedik a szovjet véderő sorsa. Másképp történik mint ahogyan Stalin ígerte és ahogy Churchill várta. A Kaukázus északnyugati része szilárdan a németek kezében van. Legmagasabb csúcson német tobozók leng. A Don és a Volga közti hadosztályok és páncéloskötélek különböző irányokból egyre közelebb nyomulnak Stalingradhoz és az ellenség legsúlyosabb ellenállása ellenére és mindennap további teret nyernek. Timosenko utolsó kijelentésait arra nézve, hogy oldaltámadással segítségére siessen a Kaukázusban elvágott erőknek, megsemmisítettük a diéppeli szerencsétlenség után a londoni és washingtoni hirtelvárosok gyanús egyöntetűséggel próbálják a figyelmet a keleti arcvonalra irányítani.

ni, azt állítva, hogy a Kaukázus a Don és Volga vidéke jelenleg a legfontosabb hadszíntér és itt fog a döntés megtörténni. A német hadvezetőség szempontjából ez igaz lehet. Ha most a háború harmadik évének végén a német hegyi csapatok átkelnek a Kaukázuson és a német páncélos kötélek feltartóztatatlanul nyomulnak előre a Volga felé, akkor ezen a területen tényleges döntés érlelődik.

Ellenséges járőrökészleteket hiusítottak meg az olaszok Egyiptomban

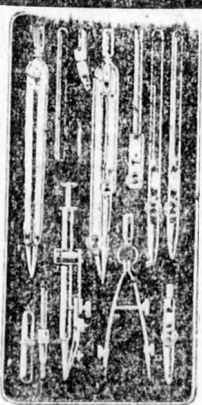
Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 826. közleménye: Az egyiptomi arcvonalon meghíúsítottuk az ellenséges járőrök kísérleteit. Ezen az arcvonalon élénk légitvekenység volt. Vadászaink légiharcokban lelőttek két repülőgépet és több gépet hatásosan géppuskáztak. Számbeli fölényben lévő ellenséges alakulatokkal vívott harcokban és kereskedelmi hajóink ellen intézett támadások során olasz vadászok a Földközi-tengeren több repülőgépet megsemmisítettek. Egy hadihajónk két gépet lelőtt. Német repülőgépek két ellenséges gépet megsemmisítettek. Egy gőzöst könnyebben megrognáltunk. Két gépünk nem tért vissza. Augusztus 27-én olasz gyorsnaszádók a Ladoga-tavon elsüllyesztettek egy szovjet szállítóhajót, amely Leningrad felé tartott. (MTI.)

Be erítették és megsemmisítették a japánok a csungkingi hadsereg ujonnan beállított 13-ik hadosztályát

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távíratí Iroda jelenti: A Domei Iroda jelentése szerint azok a valogatott japán egységek, amelyek augusztus 15. 24-ike óta új hadműveletet folytattak a 78-ik csungkingi hadsereg ellen, a hadsereg ujonnan felállított 13-ik hadosztályát bekerítették és megsemmisítették. Nagymennyiségű hadianyagot és löszert zsakmányoltak.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távíratí Iroda jelenti: Toyó miniszterelnök ebédet adott az Amerikából visszatért japán nagykövetség és a plomaták tiszteletére. A miniszterelnök beszédében köszönetet fejezett ki a japán diplomata értékes munkájáért és utalt arra, hogy Amerika és Anglia nem vették figyelembe Japán békeszándékát, hogy Nagykelet-Ázsiá megteremtésével hozzájáruljon a világbéke megteremtéséhez, egyben azonban lebecsülték Japán erejét is.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távíratí Iroda jelenti: Jávva szigetének nevét a japán katonai igazgatás Dzsávára változtatta, mert ez felel meg legjobban a japán nyelv szerkezetének.

Polgar József

Rakóczi-ut 18.

Távbeszélő: 30 78

Tankönyvtárak és könyvtárak számára kaphatók az összes skola könyvek, író- és rajzszerkek.

Nyitott szemmel a történelmi napok sodrában

1940 szeptember 3

Zétsék vonathan utaztam egész éjjel Arad felé. Ott ültem a gyorsvonati kocsi egyik fülkéjének sarkában és erőltettem az alvást, de nem sikerült sehogysem. Brassótól Segesvárig olyan zsúfoltság volt, hogy ember-ember hátán tolongott a fülkében, a folyosón, még a lépcsőkön is. Bukarestből, Plocestiből, Galachból és Brassóból menekülő székely családokkal, tisztviselőkkel, iparosokkal, munkásokkal és családokkal volt megpakva az egész hosszú, nagy vasúti szerelvény.

Körülöttem csupa panaszok hallatszottak: hogy így, meg úgy kifosztották a menekülőket. Sok helyütt elvették az ékszereiket, pénzüket, ruháikat, fehérneműiket és csak a legegyszerűsebb holmit hagyták meg. Olyan népvándorlásnak voltam szemtanúja, amelyet csak egyszer lehet látni az életben. Menekülni, menekülni, az életet menteni, a gyermekek életét egy ezebb és boldogabb jövő reményében. A menekülő magyarokban csak egy vágy élt: minél előbb olyan területre érkezni, amelyet a bécsi döntés Magyarországhoz csatolt. Sokan szívesen vállalták a kárt, az átmeneti ézenvedéseket, csak hogy hazatérhessenek az Anyasországha.

Minden megaláztatás, minden ézenvedés, minden elvesztett érték és emlék utáni fájdalom dacára, a legtöbb menekülő magyar szemében az öröm ragyogását figyeltem meg. Az elfojtott indulatok viharzása nyomasztólag hatott az emberekre, de a boldogan előretörő szívbeli öröm elárulta a helyő érzéseket.

Nagy dolog hazatérni az anya kebelére, de még nagyobb dolog a rabszolgaság bilincseit lerázva felszabadulni. Magamban roskadva ültem sarokhelyemen a roszlevegőjű vasúti fülkében és láttam elviharozni a múltat, a szenvedéseket és rabszolgassors huszonkét esztendejét. Csak most értettem meg igazán, mennyit ézenvedett ez a sok magyar és székely és csak most értettem meg igazán, milyen nagy ézés és milyen nagy Isten-adomány az igazi szabadság.

Elértük

Segesvárt. Itt már rengeteg székely kiállt. Itt szálltak át Udvarhely felé a menekülő udvarhelyi székelyek. Nem sokáig áll a vonat, tovább robogunk Tóvis felé. Ezen az állomáson is sok a kiszálló, aki Kolozsvár-Nagyvárad felé hazatér.

Közben beszélgettem. Éjjel lett. Elrobogunk Gyulafehérvár mellett, még látom a kivilágított állomást, lecsendesedett a fülke, végre elszunnyadtam és amikor újból felébredtem, már Arad felé robogott a vonat.

Hajnalodott. Hat óra után reggel befutottunk szerencsésen az aradi állomásra.

Ugyanaz a kép tárult szemem elé, mint minden határállomáson az új határok között. Rengeteg nagy pögyyázókkal várakozó nép. Váradon láttam a menekülő románokat, itt látom a hazatérő boldog magyarokat, akik elhagyják régi otthonukat, házaikat, megszokott környezetüket, csak hogy a szabadság felé mehessenek előre. Az állomáson a románok közönyösen nézték a menekülő hatalmas táborát. Itt nem volt semmi baj, sőt azt hiszem örült a lelkiük, hogy annyi magyarral kevesebb marad. Autóbuszon mentem be az ébredő

szép városba. Az utcán szomorú arcú, síró emberekkel találkoztam. Szomorú, visszamaradó magyarokkal. Hiába beszélte a román propaganda: Arad is magyar város marad mindig. Kevés itt a bennszülött román, a többség magyar és az is marad mindörökké. A Dácia kávéházban is nagy csöndben ülő embereket láttam. Csak román szó hallatszott, magyarul beszélni életveszéllyel járt. Még a pincérek is csak románul válaszoltak akármilyen magyar kérdésre.

Csendben ültek az emberek a kávéházban. A fájó lelkek nyomasztó érzése feküdt az emberekre.

Kilenc óra felé

Itt is megmózdult az utca. Hatalmas nagy tüntető tömeg lépte el a nagy utcatestet, akárcsak Brassóban. Épp akkor néztem ki megint, amikor a kávéházzal szemben levő Szabó-féle üveg- és porcellánkereskedés kirakatába repültek a csöcselék kódarabjai. Csörömpöltek a nagy üvegtáblák. Borzalmas kép. Üvöltő alakok. A kávéház is egy-kettőre kiürült, még a pincérek is visszahúzódtak a kávéház belsejébe. Félő volt, hogy itt is beverik az ablakokat. A többi kereskedő hirtelen lehúzatta redőnyeit, hogy megakadályozza a vandál pusztítást. Félelem szállta meg az embereket. A csöcselék itt is a brassói recept szerint ordított:

— Vsem război, jos cu Germania, jos cu Ungaria, jos cu Italia!

Amikor már több kereskedő kirakata összetört, futólépésben megérkezett a rendőrség és gumibotokkal szétjelverte a csöcseléket. Ez történt 1940 szeptember 3-án Aradon. Még a délután folyamán elhagytam ezt a mindig kedves, de most zomorú, megtépázott, síró magyar várost és hazasiettem Temesvárra, bánási hazám fővárosába, abban a reményben, hogy itt végre csend és nyugalomra fogok találni.

De tévedtem. Itt is, mint az előbbi két városban, ugyanaz az idegesesség. Az emberek szaladnak, idegesen kapkodnak, érzik a zúzavart. Az állomáson ugyanaz a kép, mint Nagyváradon, Brassóban és Aradon. A hatalmas állomás egy rajzó méhkashoz hasonlított. Százával és százával újból és újból menekülő magyar családokba, de sok németezármazásu magyar családokba ütköztem. Itt már menekülő ismerősökkel is találkoztam, akik mind a magyar hazába születtek, hogy véget vessenek a szomorú múltnak. El, el innen a szenvedések, a rabság állomáshelyeiről. Sokan azt jelentették ki előttem:

— Ha szegényebbek is leszünk, ha csak egyszer fogunk naponta kenyeret enni, ez már nem lesz rabkenyér és boldogabban fogjuk enni, itt a román uralom alatt a fehér kalácsot!

Ahogy elintézhettem

a temesvár-belvárosi kereskedőknél üzleti ügyeimet, sietve felszaladtam a „Német Háza” elbúcsúzkodni régi jó barátaimtól, amikor itt is megindult a lava. Már esteledett. A felzaklatott tömeg a vasgárdisták vezetése alatt itt a németek elleni tüntetésre és rombolásra ragadtatta magát. Elsősorban a Német Háza támadták meg. Ennek összes ablakait beverték. Féltilós kövek is hullottak az ablakokon keresztül az irodákba. Szerencsére nagyobb bajt nem

okoztak, mert idejekorán elhúzódtunk az ablakoktól. Itt azonban pörüljárt a román csöcselék.

A Német Ház udvarán gyülekezett német ifjuság, többnyire bevonulásra készülők, furkós botokkal és gyakorlatokra használt fapuskákkal kitört a Német Házból és néhány perc leforgása alatt szétverte a tüntetők tömegét. Csak hogy ezzel nem ért véget a kavargás. A tüntető csöcselék a Belvárosban épülő új román katedrális előtt gyülekezve, bevárta a román vasúti műhelymunkások tömegét, ezek támogatásával azután vasbotokkal és revolverekkel felszerelve, újból felvonultak a Német Ház elé.

Erről azonban a németek is tudomást szereztek. A Német Ház ablakait eltorlaszolták, a kapukat lezárták és rögtön telefonáltak a német főkonzulkan, sürgős intézkedést kérve tőle. Ez, úgy látszik, meg is történt, mert mikor a Német Háza elhagytam és a Lloyd-soron haladtam, a Józsefváros felé vezető úton, láttam a józsefvárosi tüntetőket hatalmas fecskendőjükkkel a Belváros felé rohanni. Ezekkel a motoros fecskendővel üzték szét a tüntető tömeget, amely a hatósági intézkedésekre szétoszlott.

Csend börtült a Belvárosra. Az utcákon nem volt szabad csoportokban járni. A német főkonzuli erélyes közbelépésének megvolt a hatása, megijedtek a hatóságok és végre erélyesen rendet teremtetek.

1940 szeptember 4

Dél előtt folyamán sürgősen elintéztem üzleti ügyeimet, rokonaimtól és barátaimtól elbúcsúztam, nyg hogy az esti utolsó busszal elhagytam bánási hazámat. Nehéz volt itthagyni szülőföldemet. Sirás fojtogatta torkomat, de mennem kellett. Eszembe jutottak a búcsú óráiban gyermekkorom, ifjuságom, férfikorom álomvárai. Ki tudja, mikor látom viszont. De szép is vagy bánási hazám! Búske vagyok, hogy a magyar Szent Korona legszebb gyöngyének születtje lehetek. Azzal az erős reménnyel és hittel hagytam ott Temesvárt, hogy viszontlátom majd a teljes felszabadulás boldog mámorában...

Az utazás nem volt kellemes. A vonat menekülővel volt tele. De amit Aradon láttam, azt nem fogom soha életemben elfelejdeni. Az utasok ezrei rohanták meg a vonatot. Minden fülke emberekkel és pögyyázókkal telt meg. Se be, se ki nem lehetett menni. Kalauznak és híre, és hamva. Nem is tudta volna a jegyeket kezelni. Nem is törték magukat utána, nem is lehetett az utazó tömeget ellenőrizni. Még a vonathoz csatolt teherkocsik is megteltek menekülő emberekkel. Így is sokan lemaradtak Aradon, mert a román rendőrök erőszakkal lerángigálták a lépcsőn utazókat a vonatról. Az utasok kihaladtunk az aradi állomásról. A távozók könnyes szemekkel a hazai boldogsággal hagyták ott otthonukat. A visszamaradók szívvel bizonyára jobban összeszorult, mint azoké, akik a szabad hazába visszatérhettek. Nagyon sokan kiáltották búcsúzóul a visszamaradóknak:

— Viszontlátásra!
Nagyon későn futott be a vonat Kisjenő állomásra. Itt leállították a vonatot és még éjjelkor is állottunk és vártuk, mi lesz velünk. Rémhírek kezdtek

tek elterjedni az utasok között:

— Biztosan ki fognak fosztani, nem engednek tovább! Gépfegyverrel fognak leöldödni! Miért állunk még mindig, miért nem indítják el a vonatot?

Odakünn

pokoli sötétség volt, ami még tetézte a bajt. Az állomás épülete előtt gyengén pislogó petróleumlámpa lógott, henn a forgalmi irodában idegesen fel-alá járó vasúti személyzet. A vonat előtt 2-3 szuronyos román baka állott őrt. Egyhánu léptekkel jártak fel s alá a vonat előtt és a vonat mögött, hogy senki se távozhassék a vonatról.

Vajjon mégis mi történhetett, miért állunk már órákig? Jó magam is ideges lettem. Kértem az embereket, emeljenek ki az ablakon. Az állomásfőnököt ismerve, végére akartam járni, mi az oka az érthetetlen hosszú várakozásnak.

Az ablakon keresztül kijutva, megindultam az állomás felé, de már is reám kiáltott az őr:

— Stai, imediat inapoi! Állj, azonnal vissza!

Igazoltam magam és tovább engedtem a forgalmi irodába. Az állomásfőnök felvilágosított, hogy ne idegeskedjenek az utasok, nincsen nagyobb baj, senki nem lesz semmi bántódása, de várunk kell reggelig, hajnalnál előbb nem indulhat a vonat. Megmagyarázta, hogy egy áthaladó német katonai szerelvény utolsó vagonja a sínek között fel nem szedett aknát felrobbantotta s ez széjjel vetette a síneket.

Amikor az ablakon keresztül újból visszaemeltek a vagonba, örömmel közölhettem a jó hírt, amely rögtön elterjedt az egész vonaton. Megnyugodtak az emberek, lecsendesedtek a kedélyek. Csend börtült az egész vonatra és aki tudott, aludt egyet reggelig.

Reggel hat órakor végre elhagyhatuk Kisjenő állomást és 8 óra után végére befutott a szerelvény a nagyváradi állomásra. Volt öröm, boldogság. Sokan leborultak és térdenállva imádkozva adtak hálát a jóságos Istennek, hogy elérhették hazánkat. Az állomásról azonban egyelőre nem távozhattak senki, mert éppen akkor vonult el lógó fejjel, fáradt léptekkel a határerődítmények felől jövő és a demarkációs vonalra visszavonuló román katonaság.

Annál nagyobb volt örömünk, amikor két napra reá a búske honvédsereg dübörgő léptei alatt rengett a föld.

Akkor éreztek mindannyian: felezbadtunk igazán és ide a román katonasoha, de soha nem fogja betenni többé a lábát. Adja a jóságos Isten, hogy így legyen!

M. T.

Nagy előkészületek folynak az Arpád Lovász Egyesület előadására

Nagyvárad. Saját tud. Szeptember 6-án Nagyvárad felszabadulásának ünnepén az Arpád Lovász Egyesület hazafias ünnepélyt rendez a Teleki-utcai Református Kulturpalota disztermében este fél 9 órai kezdettel. A magas színvonalu műsor keretében zenészművek, magyar nóták, a felszabadulás irodalmának legszebb költeményei és egy 1940. augusztus 30-án játszódó jelenet váltják egymást. Megemlékezés történik a Nemzetvédelmi Keresztesekről is, akik társrendezőként vesznek részt az ünnepségen. Az estély iránt máris óriási érdeklődés van és kívánatos, hogy a jegyeket előre biztosítsa mindenki.

„Sohasem talákoztam katonával, aki Horthy Istvánnál pontosabban teljesítette volna kötelességét“

— mondta Vitéz Jány Gusztáv vezérezredes. A sebesült hadseregpáncsnok mély elismeréssel nyilatkozott a magyar honvéd harcairól

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Jány Gusztáv vezérezredes szolgálati ügyben és sebének tüzetesebb megvizsgálása céljából repülőgépen Budapestre érkezett és a Magyar Távirati Iroda munkatársa előtt meleg hangon nyilatkozott a honvédség harcairól. Többi között ezeket mondotta: Hogy ez a küzdelem milyen természetű, arról annak sem lehet fogalma, aki a régi világháborúban járt az orosz harctéren. A harcot nehéz terepen kell megvívni olyan körülmények közt, hogy a sár, nád és napraforgó táblákban, mocsarakban megállapítható lenne, hol rejtőzik az ellenség. A magyar honvéd hősi lendülete, találékonysága még ezen a terepen is olyan eredményeket ért el, amelyeket a legnagyobbra értékelnek a németek is. Ebben a küzdelemben az első szó Horthy István repülőfőhadnagyé kell, hogy legyen. Csak azt mondhatom, hogy soha sem talákoztam olyan katonával, aki nála pontosabban, becsületesebben teljesítette volna kötelességét. Lelkiismeretesebb, bátrabb, kötelességtudóbb nem lehetett senki más nála. Mély megrendüléssel fogadta hősi halálát minden honvéd. Szellemi és fizikai téren egyaránt példát mutató katona volt. Ezután arról beszélt a hadseregpáncsnok, hogy fogadta a magyar honvéd az idegen világot és az orosz fegyvereket.

Csak a tűzkeresztségig tartott a „Sztalin orgonája“ okozta meglepetés

Amikor a magyar honvéd belekezdett a szovjet harcászkozók által kiváltott tüzorgiába, amikor megismerte a Stalin-orgonájának nevezett fegyvert, amint természetes is, meglepődött. De ez csak a tűzkeresztségig tartott. A tűzkeresztség után a legszébb haditetteket és vállalkozásokat hajtották végre. Bravúrosan és lelkesen zsákmányoltak szovjet harcászkozókat is. A magyar csapatok teljesítménye kitünő és a német jelentés is megállapítja, hogy az a támogatás, amelyek a magyar kötelek nyújtanak, kiváló. Ezzel kapcsolatban el kell mondanom egy esetet. Egy magyar nemes tiszt a magyar páncélosok parancsnokságát kereste. Egy istentől elhagyott helyen mozgásképtelenné tett páncélosra talált, mellette két honvéd, az egyik sebesült. Mint kiderült öt héttel korábban ütközet folyt le ezen a terepen. A szovjet visszavonult és a mieink üldözték a szovjet páncélosokat. Ez a páncélos elakadt. Az egyik honvéd sebesült, a másik sértetlenül őrizte a harcokot. Öt hetet vártak, hogy majdcsak arra jön egy másik alakulat, amely elvontatja őket. Öt hét alatt az egészséges honvéd ápolta a sérültet, élelmet szerzett és közben

arra is volt ideje, hogy gépuskával két szovjet Ratát lelőjön. A magyar nemes tiszt elképedve hallgatta a jelentést, amelyet igazoltak a repülőgép roncsai.

„Jobb, ha mi vagyunk itt, mintha ők volnának Debrecenben“

A továbbiakban így folytatta nyilatkozatát Jány vezérezredes: A mély emberi jószág a magyar honvédben a legsúlyosabb harcok után is élt. A foglyokkal megosztotta kenyerét, cigarettáját, amíg rájött, hogy nem érdemes.

Előfordult, hogy kiszálltak a harcokból a szovjet katonák, mintha megadnák magukat és azután hátulról kilőtték a páncélosokat és honvédeinket. Ezenkívül ahhoz a fortélyhoz folyamodtak, hogy a honvédekhez hasonló ruhákban férköztek közelünkbe. Ez alaposan megkeményítette a magyar honvéd öklét. A szívósság ma már nem nyilatkozik meg, mert látják, hogy az emberi érzéssel szemben az állati gonoszság dolgozik. Befejezésül elmondja még a vezérezredes, hogy megszólított egy polgári életben földmives honvédet és megkérdezte, miért kell neki harcolnia. Azért — mondotta a honvéd — mert jobb ha mi vagyunk itt, mintha ők volnának Debrecenben. Hála Istennek a magyar honvéd jól tudja, hogy a Don mentén a magyar faluért, családjáért harcol, amikor távol tartja a szovjetet a Kárpátoktól.

Ebben a küzdelemben azok a nemzetek döntenek el a világ sorsát, akiknek most semmijük sincs

Hitler vezér és kancellár felhívása a német néphez a téli segély-akció érdekében

Berlinből jelntik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Führer főhadiszállásáról jelntik: A Führer a német nép 1942-43. háborús lételegy akciója érdekében felhívást adott ki, melyben ezeket mondja:

— Most, amikor negyedik esztendő kezdődik annak a háborúnak, amely a német nép létéért, vagy nemléteért, jelenéért és jövőjéért folyik, tízedszer szólítottam fel a népet, hozza meg önkéntes áldozatát a téli segély számára. Véderőnk katonái óriási térségben éltek és egészségük labilavettségű, harcolnak. Hozzajuk sorakozott az európai nemzetek legnagyobb része és a Távolkelet nemzetei, óriási szövetségben, amely meg fogja akadályozni, hogy országunk a bolsevista barbárság, vagy a zsidó-angolszász kapitalista kizsákmányolás áldozata legyen. Azok, akik ellenségeink voltak, amikor benn a német birodalomban küzdöttünk ellenük, ma ismét egyesültek ellenünk. A nemzetközi világ zsidó vezetői, a bolsevisták és plutokraták nem-

csak abból a célból, hogy az európai művelt államokat megsemmisítsék, hanem mindenekelőtt azért, hogy kiirtsák az önálló népi lét minden bontozóját. Ha Amerika és Anglia ügynökei ma azt állítják, hogy új és jobb világot akarnak felépíteni, mint a korábbi volt, amelyben mindenkinek meglegyen a kellő élelmézés, ruházata és lakása, akkor nem let, volna szükség arra, hogy éppen a Német Birodalmat támadják meg, ahol a nemzeti szocializmus akkor már megoldotta ezeket a problémákat, vagy pedig megoldásuk már folyamatban volt. A nemzetközi gonosztevők szándéka nem egy jobb világnak felépítése, hanem a kapitalizmussal szemben álló európai államok megsemmisítése és ugyanolyan rabizoltság létrehozása, mint amelyben Indiát taszították.

A bolsevista zsidók a mozgatók mindkét táborban és nagy arányokban mincsem másként, mint egykor Németsországban magában kicsinyben volt.

Európa kiéheztesítésének angolszász terve végleg megghiusult

A német és szövetséges katonák ez évben páratlanul álló gigászi harcban hatalmasan kibővítették az európai népek életterét. A nemzetközi világboldogítók: Roosevelt, Sztalin és Churchill kísérlete Európa kiéheztesítésére ezzel most már végleg megghiusultnak tekintendő. Amikor ebben a minden idők leghatalmasabb küzdelemben a német katona alig elképzelhető nélkülözések között a leg-súlyosabb áldozatot hozza meg harcában, akkor a haza ebben az esztendőben köteles méginkább meghozni a

legnagyobb áldozatot. Ellenségeink 1940-ben, talán még 1941-ben is azt hitték, hogy a német népet, mint egykor 1918-ban, belső egyenletlenség révén külső függésbe juttatva még rosszabb versaillesi szolgátságra taszítják. Az arcvonal és az odahaza dolgozó német nép feladata a nemzetközi arany hiénáinak és a bolsevista bestiáknak ezt a reményét szétrombolni és világossá tenni előttük, hogy ez a háboru nem végződik azzal, hogy a birtokló nemzetek számára továbbra megmaradjon a ki-

MINDEN szülő! könyvet iskolába

Körösi János

kijelölt könyv- és papirkereskedésében vásároljon Rákóczi-ut és Széchenyi-tér sarok. Telefon 30-04

zsákmányolás lehetősége, hanem azok a nemzetek döntenek el a világ sorsát ebben az óriási küzdelemben, akiknek most semmijük sincs. A háborus otthon a negyedik esztendőben teljesíteni fogja kötelességét!

Több mint 130 felket sajátítanak ki a 4-es számú bekötő útszakasz építésével kapcsolatban

Nagyvárad. Saját tud. A 4-es számú bekötő útszakasz építésével kapcsolatos nagyarányú kisajátítások ügyében a polgármester kedden délelőtt értekezletet tartott dr. Thury László városi fő-ügyésszel, Tóth Sándor városi főmérnökkel és dr. Krüger Jenő ügyvéddel, a római katolikus püspökség ügyészeivel. Megbeszéltek a kisajátításokkal kapcsolatban még függő kérdéseket, így a püspökség és a több mint 130 kisebb-nagyobb telek részbeni vagy teljes egészében való kisajátításának s a tulajdonosok kártalanításának ügyét. Mint ismeretes, az új műút építése egész háztömbök lerombolását teszi szükségessé, ami számos esetben nehezen megoldható jogi és építészeti problémákat tárt föl. E kérdések nagyobb része már megoldást nyert.

Nagyszabású ünnepséget rendeznek a nemzetvédelmi szervezetek a bevonulás második évfordulóján

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap ünnepi Nagyvárad a honvédség diadalmas bevonulásának második évfordulóját.

Ezen a napon — mint lapunk már több ízben is közölte — a város nemzetvédelmi szervezetei nagyszabású hazafias ünnepségeket rendeznek.

A hazafias ünnepségeket istentiszteletek vezeték be. Az összes nemzetvédelmi szervezetek (Vitézi Rend, Tűzharcos Szövetség, az Országos Nemzetvédelmi Szövetség, nagyváradai és biharmegyei szervezete s ezen belül a Honvédrokkantak, a Fehér Ház Bajtársi Egyesület, Turáni Vadászok, továbbá a Nagyváradai Árpád Lövész Egyesület) katolikus tagjai délelőtt fél tíz órakor szentmisén vesznek részt a váradi Szent István-templomban, míg a református bajtársak számára délelőtt 10 órakor tartanak istentiszteletet a körösparti református templomban.

A szervezetek vezetősége ezúton hívja fel a bajtársakat, hogy az istentiszteleteken, lehetőleg családtagjaikkal együtt, — feltétlenül jelenjenek meg.

A nagyváradai Árpád Lövész Egyesület este fél 9 órai kezdettel alkalmi műsoros előadást rendez az évforduló emlékére és a Nemzetvédelmi Keresztesek tiszteletére a Református Kulturpalota dísztermében. 1-3 pengős árban ülőhelyek a Lövészegylet irodahelyiségében (Széchenyi-tér 1. sz. földszint 2. ez ajtó) elővételben kaphatók.

A Nemzetvédelmi Keresztesek vasárnap déli avatónapszerűen meggyűlést tartanak a nagyváradai Idegenforgalmi Hivatalban (Rákóczi-ut 13. Széchenyi épület) csak péntek délután 6 óráig igényelhetők.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

A VÁROS EGYHETI NÉPMOZGALMA

Születések: Huszti József napszámós leánya Erzsébet Magdolna. Magony József máv főtiszt leánya Mária. Deverdics István napszámós leánya Magdolna. Kerezi György máv lakatos leánya Eszter Mária. Vozdrovics Tibor, Oszkár, Ede társulati nyilvántartó leánya Ilona. Rác Gyula napszámós leánya Margit. Kerekes Sándor fuvaros leánya Margit. Bodó Gyula napszámós fia Gyula. Horváth Sándor napszámós leánya Ilona. Aradi József állampénzt. tiszt fia József Ferenc. Mihály János fényképész leánya Agnes. Grün József felsőrész-készítő fia Péter. Szijártó Sándor cukrászegéd leánya Olga. Magyarai Sándor kályhás leánya Mária. Kósa Gyula kantinos leánya Rozália. Kiss Imre szabósegéd leánya Irma. Varga Lajos szabómester leánya Margit Katalin. Daubravszky Béla Géza állami tisztviselő leánya Éva. Csoma Zsigmond szabósegéd leánya Irma. Hajdu Zsigmond napszámós leánya Irén. Horovitz Mihály napszámós fia Ferenc. Povázasai Sámuel fésűsegéd leánya Mária Magdolna. Bagoi László elektromechanikus fia László. Mihailovits (Majoros) Mladen útmester fia Lőrinc. Vazul, Imre. Lada Zoltán máv állomás előjáró fia Zoltán. Gyula. Széles Sándor gazdálkodó leánya Anna Ilona. Lakatos Pál cipészsegéd fia Pál. Adler Manó hitoktató fia Fülöp. Pokol Sándor földműves fia Sándor, István. Szodorai Gábor üzemi altiszt leánya Magdolna. Papp János napszámós leánya Irén. Harsányi Mihály fuvaros fia László. Porkoláb József Emil postaltiszt fia József Emil. Magyar Sándor László napszámós leánya Erzsébet. Nacsádi Mihály máv kocsivizsgáló leánya Mária. Oláh Sándor raktári munkás fia Ferenc. Szűcs Imre fodrászmester fia Sándor. Lázár Jenő telefon és távirtda szerelő leánya Irma. Ilona. Mária. Orbán Imre bolti-egyzolga leánya Margit Ilona. Kiss Géza János asztalossegéd fia Géza. János Ardelean György városi altiszt leánya Klementina. Dr Péter Pál. Lajos szolgabíró fia Pál László. Spitzer Sámuel kereskedő leánya Ivett. **Házasság:** Szotyori Mihály kertészsegéd és Szerző Jolán. Dr Szalay Andor tanügyi fogalmazó és Peiser Adrienne. Répászky Géza Ágoston lt. őrmester és Zsámboki Mária Magdolna. Szécsényi Lajos géplépcsősvezető a mávnál és Kalmár Gizella. Lehoczki Sándor József festő és mázó és Király Eszter Kisgyörgy Dénes cserépkályhássegéd és Nagy Ida. Horváth Imre dobhártyás tisztviselő és Molnár Erzsébet Ilona. Karsai Mihály kőművessegéd és Hajdu Erzsébet. Mihailovits Lőrinc Vazul Imre bank tisztviselő és Zabb Margit Mária. Spiczl Sándor Szabósegéd és Marton Erzsébet. Sztachó Károly Ferenc József m. kir. főhadnagy és Mikár Gabriel. Anna. Kornélia. Incze István textilkereskedő és Falticska Bihiana. Lóránd Sándor postaaltiszt és Német Eszter. Karácsonyi Antal Pál sz. szakaszvezető és Duró Róza. Benesik János fűtőfelsőrész-készítő és Nihel Julianna. **Haláloság:** Rodó Gyula 7 napos. Ráma Erzsébet 17 éves. Wasserstrom Adolf 91 éves. Özv. Vráza Istvánné szül. Urszán Anna 65 éves. Bagoi László 4 óra. Soós Ferenc 9 hónap. András Tivadarné, szül. Burka Mária 38 éves. Szűcs György 3 óra. Weisz Andor 6 hónapos. Pazurik József 79 éves. Bokor István 19 éves. Felhősi Márton 72 éves. Lauschner

Judit 11 hónapos. Özv. Bléth Gusztávné, szül. Nagy Karolina 63 éves. Winkler Andor 78 éves. Ocsai Lajos 51 éves. Gubics Ádám 57 éves. Mátyásffy Domokos 29 éves. Barna András 3 óra. Megyeri Hajnal 1 éves. Papp Lajosné, szül. Zsotér Etel 54 éves. Özv. Donovics Tudoné, szül. Cigore Mária 68 éves. Szlovák Zsigmond 67 éves. Özv. Oláh Jánosné, sz. Vig Erzsébet 73 éves. Kecse Irén

9 hónapos. Lisznyanszki Etel 55 éves. Győri Béla 8 hónapos. Osváth Péter 6 hónapos. Özv. Jakab Dezsőné, szül. Katz Julia 94 éves. Genesi Julianna 75 éves. Butyri Ilona 13 éves. Gaál Gábor 56 éves. Sümeghy Etel 48 éves. Özv. Moskovits Lázárné, szül. Mandel Hani 77 éves. Koncsek László 3 és fél hónapos. Papp László 9 hónapos. Tolvaj Gyula 55 éves. Herbst Mózesné, szül. Ószi Rózsa 58 éves. Abraham Aranka 8 hónapos. Török Katalin 13 hónapos. Kiss Róza 1 hónapos. Illés József 4 hónapos.

Ujból megállapították a lábbelifajtákat

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátásügyi miniszter szeptember 1-én kiadott rendeletével újból megállapította a készíthető lábbelifajtákat. A rendelet értelmében 1942. szeptember hó 1-től kezdve csak a közellátásügyi miniszter által engedélyezett fajtájú és minőségű lábbelit szabad előállítani és lábbel készítéséhez csak a közellátásügyi miniszter által engedélyezett műanyagokat szabad felhasználni.

Az előállítható lábbelifajtákat, azok minőségi követelményeit és a lábbel készítéséhez felhasználható műanyagokat a közellátásügyi miniszter a hivatalos lap útján teszi közzhírré.

Bőrtalp felhasználása nélkül készült olyan lábbelit, amely a megszabott követelményeknek nem felel meg, továbbá bőrhulladékból, vagy nem bőrből készült olyan talpat, amelynek lábbel készítéséhez való felhasználását a közellátásügyi miniszter nem engedélyezte, forgalomba hozni tilos.

Kimondja a rendelet, hogy a lábbel előállítója köteles az általa készített

lábbeli tárgyakra belül nevét, telepének helyét, a lábbel készítésének évét és hónapját, ezenfelül a bőrtalp felhasználása nélkül készített lábbelre a „nem bőrtalpu” megjelölést marandós módon feltüntetni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a piros színű utalvány alapján mértékre készült lábbelre.

A bőrtalp felhasználása nélkül készült lábbeli és bőrhulladékból, vagy nem bőrből készült talp forgalomba-hozója (előállítója) köteles az áru rendeltetészerű használat mellett tartósságáért legalább 3 hónapig terjedő időre szavatosságot vállalni. A szavatosságvállalást tartalmazó irásbeli nyilatkozatot a vevő részére az áruval együtt kell átadni.

A rendeletben foglaltakat nem kell alkalmazni a közszállítás céljára készülő lábbelre, a bányászbakancsokra, a honvédség részére kiutalt anyagból készülő lábbelre, a testi fogyatkozásban szenvedők részére készülő különleges lábbelre.

Értekezleten vitatták meg Nagyvárad építkezési terveit

Két hónap alatt elkészül a Népfürdő fűtési berendezése

Nagyvárad. Saját tud. A polgármester hétfőn délután kétórás értekezletet tartott a mérnöki hivatal vezető főmérnökeivel és több érdekelt vállalkozóval a tervezett, illetve már folyamatban lévő városi építkezések ügyében.

Mindenekelőtt a Kazinczy-utcai új városi bérház építkezésének ügyét tárgyalták, aminek az eredeti tervek szerint már a nyár elején kezdetét kellett volna vennie, de az anyag kellemes kiutalása miatt még hozzá nem kezdhetek a munkálatokhoz. Most az anyagelosztó központ felére csökkentette az építkezésekhez igényelt mennyiséget, ami miatt lehetetlen volt a munka megkezdése. Elhatározták, hogy a vállalkozók felutaznak Budapestre, hogy meggyőzzék az illetékeseket az igényelt mennyiség szükségességéről. Amennyiben ez sikerül, rövidesen a többi építőanyagokat, melyek előteremtése most már nem okoz nehézséget, úgy, hogy az építkezések még az ősz elején megkezdődhetnek.

Ezzel kapcsolatban tárgyalták az új színházi díszletraktár ügyét. Ennek

tervei elkészültek, de ha a városi bérház építésére a vasanyag hiánya miatt nem kerülhet sor, akkor ez tárgytalanná válik, mert ebben az esetben a díszletraktár természetesen megmarad a régi helyén.

A túlzott szertár építésére öt vállalkozó nyújtott be ajánlatokat. Ezek felülvizsgálása haladéktalanul megtörténik és szeptember 15-ig kiadják a munkát a legkedvezőbb ajánlattevő vállalkozónak.

A népfürdő munkálatait már odaítélték a vállalkozóknak. A központi fűtési munkálatait Demkó Pál kapta meg. Ezeknek a munkálatoknak 60 nap alatt be kell fejeződniük.

Még egy népfürdő és két új iskola

Tervbevétték egy második népfürdő létesítését is a vársánc környékén, de ennek végleges helyét a polgármester a napokban megjelentető helyszíni szemle alkalmával fogja megállapítani. Ennek terveit Krausz építész készítette el és lehetséges, hogy október 1-re ez az intézmény is tető alá kerül.

Két négy tantermes iskola felépítését vette tervbe a város. Az egyik a Gilányi-úton készül el, a másik felépítésének helyére vonatkozólag Tóth főmérnök tett javaslatot a polgármesternek, aki kedden helyszíni szemlén fogja a kérdésben dönteni. A polgármester elrendelte, hogy mindkét munkálatot szeptember 15-ig valatalatba kell adni.

A hegyi kulturháznál pótmunkálatok váltak szükségessé, amelyekre vonatkozólag Fenessy vállalkozó tett részletes javaslatot. E pótmunkálatokat is befejezve, a hegyi kulturháznak október 10-ig készen kell lennie.

Befejezik a sporttér épitését is

Az erzsébetligeti sporttérben befejeztek a munkálatok. A futballpályán a volt büffét öltözővé alakították át s most még csak a pálya szegélyezésének ügyében kell dönteni. A polgármester kikéri erre vonatkozólag az érdekelt sportkörök véleményét s annak alapján határozza meg a pályát betonnal vagy táglával szegélyezték-e.

Befejezés előtt állnak a leventelőtér építési munkálatai is. Szerdán a polgármester értekezletet tart a leventebizottsággal annak leszögezése céljából, hogy a Rhédey-kertben a leventekiképzés szempontjából milyen munkálatok szükségesek még.

Gyors ütemben folyik a javítás a Színházban

A városházán a liftet szeptember végére helyezik üzembe.

A Szigligeti Színházban gyors ütemben folynak a javító és átalakító munkálatok. Amennyiben a villanyvezetékek teljes átalakításához szükséges anyagokat nem sikerül beszerezni, e nagyobb arányú munka elvégzése halasztást szenved.

A köztemető ravatalozóját, amelyet még a román városvezetőség építtetett, át kell alakítani s az erre vonatkozó költségvetést már elkészítette a mérnöki hivatal. Ezek a munkálatok is befejezést nyernek az ősz folyamán. Egyidejűleg elkészül a temetői szabályzat, amelynek alapján január 1-re el fogják rendelni a kötelező ravatalozást a köztemetőben.

Az óvodák és iskolák tatarozási munkálatai befejezés előtt állnak. A tanév megkezdéséig ezekkel okvetlenül elkészül a mérnöki hivatal.

Papirkorlátozás Olaszországban

A papírral való takarékoskodással kapcsolatosan legújabbban meghozott hivatalos olasz intézkedések 735 időszakos sajtóterméket érintenek Olaszországban. Ezeket megszüntették, vagy megjelenésüket felfüggesztették. Ezenkívül 478-nak a megjelenési idejét korlátozták, 175-nek pedig lényegesen csökkentették az oldalszámát, vagy pedig az eddiginél kisebb formátumban való megjelenését írták elő. Erre az intézkedés ezelő vonatkozásban, hogy több mint 400 regényes életrajzi füzet, amelyek színészekkel, színésznőkkel, filmszínészekkel vagy rádióénekesekkel vagy sportbajnokokkal foglalkoznak, kivonnak a forgalomból s ilyen kiadására semmilyen formában nem adnak engedélyt.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKELYI DEZSŐ-UTCA 6 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Késziratokat nem adunk vissza.

MAGYARORSZÁG IS RÉSZTVESZ A ZÁGRÁBI VÁSÁRON. Zágráb, Bud. Tud.: A zágrábi nemzetközi árumintavásár szeptember 5-én nyílik meg. A vásáron résztvesz Magyarország is.

Új időrend lépett életbe a Városi Könyvtárban. Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad városi nyilvános könyvtár szeptember 1-től kezdve a téli hivatalos időrendet vezeti be. A könyvtár olvasóját tehát keddtől kezdve, a nyári beosztástól eltérően délelőtt 10-től 1-ig és délután 4-től 6-ig látogathatják az olvasók.

Öt városi alkalmazott hivatali esküje Nagyvárad. Saját tud. Létay Sándor II. oszt. altiszt, Baka László irodáségged. tisz. Hermann Ilona kezelőnő, László József II. oszt. altiszt és Szakács László díjnok, új beosztásuk, illetve előléptetésük alkalmából a mai nap folyamán hivatali esküt tettek a polgármester előtt.

MÉG HÁROM NAP van hátra: szeptember 5-ig tart a Honvédség téli ruhagyűjtése. Sokan megtették kötelességüket és adakoztak. Nemzeti és emberi becsület kérdése, hogy a gyűjtés eredménye minden eddigi mozgalomét felülmulja. Négy nap alatt még mindenki bizonyosságot tehet arról, hogy hazafiassága nem üres szó. Adjatok, hogy az egész világ előtt ragyogó példaként álljon a magyar erő és a magyar kötelességtudat!

GYÁSZULÉST TARTOTT A VASÚTI ÉS HAJÓZÁSI TISZTISZELŐK EGYESÜLETE. A MTL. jelenti: A Magyar Vasúti és Hajózási Tisztviselők Országos Társadalmi Egyesülete hétfőn délután szertünet tartott, amelyet a hősihalált halt Kormányzóhelyettes emlékének szenteltek. Somorjay Lajos elnök nyitotta meg az ülést. Meleg szavakkal üdvözölte Varga József kereskedelem- és iparügyi minisztert és a megjelent előkelőségeket, majd az iparügyi miniszter mondott mindvégig nagy figyelemmel kísért gyászbeszédet.

Új kerítést kap a tüzoltólaktanya. Nagyvárad. Saját tud. A polgármester aláírta a határozatot, amelynek értelmében a tüzoltólaktanya régi, usóf kerítését eltüntetik és helyébe 12 ezer pengős költséggel új kerítést építenek.

VONAT ELÉ VETETTE MAGÁT ÉGY ÉLETUNT BIHARFÉLEGYHÁZAI LEGÉNY. A biharfélegyházi csendőrség jelentette, hogy Borsi József 24 éves gazdalegény hétfőn délután egy sarlóval elindult a határba azzal, hogy esét vág. A határban dolgozó emberek látták, hogy ettől az időtől kezdve a vasuti pályatest körül höllyong. Amikor a délutáni 2 óra 30 perces személyvonat arra haladt, a légény a vonat elé vetette magát. A vonat karját tőből levágta és fejét széttroncsolta. Úgy, hogy azonnal életlenül halt. Hátramaradt levelében azt írja, hogy családi viszály miatt vált meg az élettől, mert nem tudott édesapjával meggyezni. Az ügyészség megindította a vizsgálatot és a temetésre az engedélyt megadta.

A felszabadulás emlékére a Római Katolikus Nézővetség Bihar Kerületéhez tartozó összes nagyváradai katolikus női egyesületek szeptember 5-én este 6 órakor a székesegyházban unnepegyházzenei hangversenyt rendeznek. Közreműködnek: Gregor Klára orgonaművész, László Magda és Szabó Miklós, a m. kir. Operaház tagjai, orgonán kísér Palovics Géza egyházkar-nagy. Az ünnepi beszédet dr. Némethy Gyula prelátus kanonok mondja. Műsor a következő: 1. J. S. Bach: Praeulidium és fuga, a-moll Gregor Klára. 2. Handel: Largo, Szabó Miklós. 3. Haydn: Aria a „Teremtés” című oratóriumból, László Magda. 4. Unnepe beszéd, mondja dr. Némethy Gyula prelátus-kanonok. 5. a) Császár Frank: Pannia Angelicus, b) G. Bizet: Agnus Dei, Szabó Miklós, 6. a) Antalffy-Zsirocs Dezső: Andante sostenuto, b) W. Faulkes: Bölcsődal Gregor Klára. 7. a) Demény Dezső: Domine Deus (offertorium a „Szegedi Misé” ből), b) Hummel N. János: Halleluja: László Magda. 8. L. Bolemann: Toccata: Gregor Klára. Erkel: Himnusz. Pétszámok: a) orgonaszámok: 1. Kodály: Praeulidium, 2. Bossi: Canonica, 3. C. Franck: Pastorale, 4. Bach: Toccata és Fuga, d-moll. b) Énekszámok: Schubert: Mindenható, Reger: Mária ének. Verdi: Ave Maria. Jegyek: 3, 7, —.80 pengős árban az Idegenforgalmi Irodában (Rákóczi-ut 13.) kaphatók. Kérjük, hogy akinek magyar runája van, abban jöjjen el a hangversenyre.

MUNKAJEGYRENDSZER NORVÉGIÁBAN. Oslo. (MTL.) A NTL. jelenti: Norvégiában bevezették a munkajegyrendszert. A jövőben a munkajegy alapján a szociális igazságnak megfelelően történik a fogyasztási javak szétosztása.

Fráter Lóránd panoptikumban

Igen, határozottan ez volt az érzésünk a nagy nótaköltőről készített film nagyváradai bemutatóján. Olyan panoptikum kellős közepébe cseppentették a viharos életű érmelléki földbirtokost és nyugalmazott huszárfőhadnagyot, amely a legvadabb gicserkánhoz szokott képzeletet is bámulatra ejtette.

Az Apolló igyekezését és jóakarátát nem vonjuk itt kétségbe. A szezonnyitó darab kiválasztásában nyilván az volt irányadó, hogy Fráter Lóránd szűkebb hazánkja volt. Dankó Pista nagy sikere óta egyébként is állandó kísértés a film-színházak számára a magyar nóták, hűhujás, békeidős, cigányromantikák darab. A diszbemutató közönsége azonban más darabot érdemelt volna. Ismételjük: nem az Apolló hibája volt, mert a film legjobban a filmszínházat csáptá be.

Térjünk azonban a tárgyra. Idegen kedvvel és jogos félelemmel vártuk a filmet. Fráter Lóránd életének filmszerű feldolgozása ugyanis nem alkalmas arra, hogy a mai időkben akár csak szórakoztató is. Ha pedig drámát csinálnak belőle, mivelhogy minden tönkrement magyar nemzeti birtokos család életé volt, akkor Fráter Lóránd életét a szórakoztató ipar nem fogja filmre vinni. De ha el is fogadjuk a rokonismer- ves beállítást és mindenképpen arra törekszünk, hogy a közönség elmerengjen a „boldog békeidős” elvesztett párdicsomán és megtapsolja a magyar nótás könnyelműségét, akkor sem lett volna szabad Fráter Lórándot panoptikumba hurcolni. Mert ez a film, amely állítólag Fráter Lóránd soklatott életének egyik kedves epizódját dolgozta fel és nitte a nyilvánosság elé, olyan pa-

Korona Filmszínházban
 Kedden utoljára: **Mellékutca** Charles Boyer,
 Szerdától! **Kétezerpengős férfi**

RENDELÉLET A KÉSZÍTHETŐ LAB-BELIFAJTÁKRÓL. A MTL. jelenti: A hivatalos lap keddi száma rendeletet közöl a szeptember 1-je után készíthető labbelifajtákról.

Szerbiában is bevezetik a jegyrendszert. Szófiából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Egész Szerbiában bevezetik a jegyrendszert. Az adagolást legelőször a husféléknél vezetik be.

WILLKIE ANKARÁBA IS ELLÁTOGAT. Ankarából jelentik (MTI): Az OFI jelenti: Willkie, Roosevelt személyes küldötte a jövő héten Ankarába érkezik.

Allempi tulajdonba mennek át a szerbiai zsidók ingatlanai. Szófiából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Belgrádi jelentés szerint a szerb minisztertanács rendeletet hozott, melynek értelmében a zsidók minden ingatlana és más java az állam birtokába megy át.

HAMIS HIREK ALBÁNIAI ZAVARGÁSOKRÓL. Róma. (MTI): Az albániai állítólagos ösztöztűzésekről szóló külföldi híreszteléseket illetékes római körökben a leghatározottabban megcáfolják.

Göbbels és Pavolini megbeszélését. Velencéből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Göbbels birodalmi miniszter hétfőn folytatja megbeszélését Pavolini miniszterrel. A megbeszélések alapján a két miniszter munkakörének németolasz együttműködése még jobban kibővül.

UJFALUSSYNE MANDY MARGIT SZEREPEL A RÁDIÓBAN. Nagyvárad. Saját tud. Holnap este 8 órakor Kassa rádióműsorán nagyváradai művész szerepel. Dr. Ujfaluassy Mandy Margit, a Városi Zenekola tanára énekel szongorakísérettel. A kellemes hangú művésznő újabb rádiószereplését városzerte érdeklődés előzi meg.

UJ ÜGYÉSZ A MUNKAKAMARÁNÁL. Nagyvárad. Az iparügyi miniszter a Munkakamara ügyészevé kinevezte Benedek István drt, aki munkásügyekben díjtalanul áll a jogkereső munkásság rendelkezésére a Munkakamara hivatali helyiségében.

Elveszett sertés. Simon István bihar-püspöki 644. házászám alatti lakosának augusztus hó 24-én 1 darab sertése elveszett. A sertés 1941. szeptemberi születésű, színe fekete-tarka, ivara koca, különös ismertető jele: jobb füle szőke, bal füle fekete. Aki ezen sertést megtalálja, vagy tud róla, jelentse a városháza I. em. 28. sz. helyiségben a gazdasági ügyosztálynak. A megtaláló illő jutalomban részesül. Nagyvárad, 1942. szeptember 1. Klemens Rezső ek. gazdasági tanácsnok.

SZABÓ JÁNOS RÉSZTVESZ A SZATMÁRI ZÁSZLÓ-AVATÁSON. Nagyvárad. A Nemzeti Munka-központ szatmári szervezete szeptember 5-én, a magyar honvédség Szatmárra való bevonulásának másodiki évfordulóján zászlóavatási ünnepséget rendez, amelyen a nagyváradai munkásságot Szabó János országgyűlési képviselő és Bodács Gyula munkakamara titkár fogják képviselni.

A Baross Szövetségben tömörült főszerkeszkedők szakosztálya folyó hó 2-án, szerdán este 7 órai kezdettel ülést tart, fontos szakmabeli ügyekben, kérjük saját érdekében az összes tagok szíves megjelenését. Az elnökség.

BELEFÜLLADT A TANKÁROKBA. Nagyvárad. A székellyi csendőrtörzs jelentette a nagyváradai ügyészségnek, hogy Nagy Gábor 19 éves nagykágyai napszámos hétfőn délután két órakor a határban levő tankárokba fulladt fürdés közben. Mivel bűncselekmény nem látszik fennforogni, az ügyészség megadta a temetésre az engedélyt.

MEGINDULT A POSTAI LEVELFORGALOM A FELSZABADULT KELETGALICIAVAL. A postavezérgazgatóság közli, hogy Galiciának a szovjeturalom alól felszabadult keleti felével való forgalomban ezentel a kis csomagok kivételével mindenfajta közönséges és ajánlott levelpostai küldemény küldhető. (Magy. Tud.)

SZEKELYFÖLDÖN HAT TANONCOTTHON FELÁLLÍTÁSÁT KÉRIK. A Magyar Tudósító jelenti: A székelly népfelleg kereskedő és iparos nevelése érdekében az Erdélyi Gazdasági Tanácsban felmerült 30-60 főnyi befogadóképességgel rendelkező szekely tanoncotthonok felállításának terve. Az új tononcotthonokat Csikszerecsán, Gyergyószentmiklóson, Kézdivásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron kívánják berendezni. E terv megvalósítását a kormánytól kérik.

Palyák István.

Mi újság a piacon?

Nagyvárad. A hétfői hetipiacon erős felhozatal volt gyümölcs és zöldség felében és ezeknek ára állandóan esik. Az örvenedetes eseménynek kellemetlen mellékkörülmény az, hogy a szárnyasokat megfizethetetlen árakban kinádják eladásra. — Piacra igen kevés szárnyast hoznak, mert párját 10—12 pengőért házalva adják el a falusiak. Hizott liba és kacsá teljesen eltűnt a piacról.

Legmagasabb termelői és viszonteladói árak a következők:

Gabonaneműek: Semmi felhozatal. Burogonya 24—27, csöves tengeri 30 32 P 100 kg-ként.

Gyümölcsfélék: erős felhozatal. 1 kgr. alma 0.50—1.30, szilva 20—0.80 szőlő 80—1.30, barack 1.80, körte 1.70—2, dinnye sárga 0.30—0.40, görög 30—40 P.

Zöldségfélék: erős felhozatal. Burgonya 28—34, paradicsom 20—30, kék paradicsom 14—40, szárazbab 64—72, répa csom. 14—20, hagyma 32—34, cékla szom. 16—24, káposzta 30—50, vörös káposzta 20—30, olasz 20—30, tök kgr. 14—16, petrselyem 20—24, 1 db karalábé 6—10, zeller 14—20, 1 kgr. zöldbab 40—60, 1 db zöldpaprika 1—3, uborka 1—3, 1 kgr. spenót 1—1.10, 1 db torma 6—20 P.

Élőállatok: Közepes felhozatal. Kereslet gyenge. 1 db szarvasmarha vágóg kgr. 1.20—1.35, 1 drb fejős tehén 450—1100, 1 db szopós borjú kgr. 1.40, 1 pár kismalac 30—45, 1 db igásló 200—750, 1 db parádésló 750—1100 P.

Tejtermékek: Közepes felhozatal. 1 kgr. vaj 6.80—7.80, 1 kgr. juhtúrós 3.50—4.10, 1 kgr. tehéntúrós 1.20—1.35, 1 kgr. tejfel 1.50—1.70, 1 kgr. juhsajt 3—3.40 P.

Kenyer: 1 kgr. egységes 42 fillér.

Hálfélék: Közepes felhozatal. 1 kgr. sulyu ponty 2—2.40, 1 kgr. csuka 1.80—2.20, 1 kgr. apró hal 1—1.20 pengő.

Szárnyasok: Közepes felhozatal. I. o. csirke párja 6, II. o. csirke 5, III. o. csirke 4, sovány liba párja 12—14, tyúk kilogrammja 2.60, sovány ruca párja 7—9, 1 db tojás 0.15—0.17.

Húsarak: 1 kgr. marhahús 2.96, 1 kgr. növendékmarha 2.96, 1 kgr. juh-hús 2.40, bányahús 2.40, bivolyhús 2.86, zsír 3.80, tepertő 3.80.

Most telent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és Élet

erdélyi katolikus évkönyv

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

SPORT

Lemondott a Törekvés elnöksége, mert nem tudják előteremteni a szükséges anyagiakat

Megszűnik az egyesület labdarugó szakosztálya

Nagyvárad. A harminc éves fennállásának megünneplésére készülő piros-feketék egyesülete, a Törekvés, már hosszú hónapok óta súlyos válságban van. A felszabadulás után olyan anyagi nehézségekkel kellett megbirkózni a vezetőknek, amelyek egyre inkább a válságba sodorták a Törekvést. Mindezeidig ráfizetéssel zárult minden rendezvényük, csapatukat fel nem frissíthették, felszerelésüket nem pótolhatták. Legutóbb az OSK-hoz fordultak támogatásért.

Most vasárnap kellene első bajnoki mérkőzésüket játszani a piros-feketéknek Marosvásárhelyen, a második csapat szintén vidékre utazna. Ezekre az utazásokra azonban nem kerül sor, mert a Törekvés elnöksége hét-

vártak s amit meg is érdemeltek volna.

A Törekvés vezetősége a napokban közgyűlésre hívja össze a piros-feketék híveit s ott tárja fel a mostani határozatok indokait. Bizonyos, hogy döntésüket a közgyűlés is helyeselni fogja. Ezzel azonban már az ötödik egyesület labdarugó szakosztálya szűnteti be működését s felő, hogy amennyiben messzemenő anyagi támogatást nem nyújtanak a vidéki egyesületeknek, akkor a Törekvés példáját sok egyesület fogja követni.

Hétfőn a Törekvés vezetősége táviratilag közölte döntését a MLSz elnökségével, valamint az OSK-val is. Idejében jött segítséggel még meg lehetne menteni a Törekvést, biztosí-

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, sváici anker órák vétele, eladása, szakszertü alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi ter 6.

főn délután izgalmas elnökségi értekezleten úgy döntött, hogy anyagi okok, valamint a helytelen sportpolitika miatt labdarugó szakosztályuk működését megszüntetik és csapataikat a bajnoki mérkőzésekre nem küldik el.

Erre a döntésre hosszas megfontolás után jutottak el. Mindent elkövettek, hogy a csapatok indulhassanak a bajnokságon, de miután az őszi szezonra előreláthatólag tízezer pengőt fizetnének rá s még ebben az esetben sem tudnák a csapatot megfelelőképpen átalakítani úgy, hogy a siker kellő reményével végezhesse. Lelkiismeretlenség lenne, ha további adósságokba kergetnének egyeseket, akik eddig is messzemenően támogatták a munkástedzőket. Szomorú, hogy a sportszervek részéről sem kapták meg azt a támogatást, amit

tani lehetne Nagyvárad második labdarugó csapatát, ha azonban ez nem történik meg, akkor egy szép mult után megtörténik a gyászos kimúlás, sok ezer piros-fekete rajongó őszinte fájdalomra.

NB I. állása

1. NAC	2 1 1 — 2:0 3
2. DiMÁVAG	2 1 1 — 3:1 3
3. Gamma	2 1 1 — 5:2 3
4-5. Haladás	2 1 1 — 3:2 3
4-5. Szolnok	2 1 1 — 3:2 3
6. Vasas	2 1 1 — 5:4 3
7. Kispest	2 1 — 1 9:7 2
8. Csepel	2 1 — 1 5:4 2
9-10. Szeged	2 — 2 — 3:3 2
9-10. Újvidék	2 — 2 — 4:4 2
11. Újpest	2 1 — 1 4:6 2
12. KAC	2 — 1 1 3:4 1
13. Ferencváros	2 — 1 1 4:6 1
14. SalBTC	2 — 1 1 5:8 1
15. Törekvés	2 — 1 1 0:2 1
16. Elektromos	2 — — 2 0:3

Férfiruhákat használtakat,

legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzemeltetésben
Bémer-tér 1. (udvarban)
Hívásra házhoz jövök.

RÁDIÓ

SZERDA, SZEPTEMBER 2.

Budapest I.

- 5.00 A szeretet hullámhosszán. Honvédeknek családtagjai üzennek a Nemzetközi Vásárból.
- 6.40 Ebresztő Torna.
- 7.00 Hírek Közlemények. Reggeli zene
- 10.15 Egyvelegek.
- 11.20 Kouszné Demény Magda zongorázik.
- 11.40 Pakots József elbeszélése.
- 13.30 Honvédeknek üzennek A Vöröskereszt batjári rádiószolgálatától
- 14.00 Horváth Jenő jazzgyűjtése.
- 15.20 Szórakoztató zene.
- 16.15 Rácz Berci cigányzenekara.
- 17.15 Eneklő gyermekek.
- 17.35 Somogyi József dr előadása
- 18.00 Solyomossy Lajos jazzzongoraszműsora.
- 18.30 Honvédműsor.
- 19.20 Közvetítés Görömböly-Tapolcáról Margarete Strohmann dalszövegének a magyar-német művészcsoere keretében.
- 20.15 A dohány. Hangjáték egy felvonásban.

- 20.40 Melles Bela.zenekar.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt batjári rádiószolgálatától.
- 23.25 Csabai-Cseh Sándor énekel Csabai-Dezső cigányzenekara muzsikál.

Budapest II.

- 18.40 Szilvay Géza százados előadása.
- 19.10 A kassai rádió műsorából
- 20.00 Hírek.
- 20.20 Carmen Dalmű négy felvonásban
- 21.00 Udvari bolondok. Sárvári Dezső előadása

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Szaniszló-utca elején 2 szobás garzon ur lakás butorozva, garantált a gyogy tiszta, fürdőszoba használati kiadó. Érdeklődni lehet: Mignon csokoládéház, Szaniszló-utca 2. 985

Butorozott szobát fürdőszoba használati, esetleg ellátással keres zenetárnár szeptemberre. Zongoraváltó előnyben. Cim a kiadóban 979

Keresek 2 szobás modern lakást a nagyállomás közelében. Közvetítő díjazok. Ibusz pavillon, állomás csarnok. 970

Különféle

Külföldi ekl. tanár tanítja a német, francia, angol, magyar, román nyelvet, zongorát, levelezést. Cím: Cukrárszában Rákóczi-ut 25. 992

Dreher Sörgyár városzöllősi gyártelepéről **szénsalak** hétköznapi 8—15 kg-ot ingyen átvehető. 990

Olvassa és teressze a Magyar Lapok-at

Zongora, rövid, keresztúros, kitűnő hangu, zenésiskolai időnyre készülő. Csáky-utca 39. 987

Adás-vétele

Egy jó karban levő gyermek sportkocsit megvételre keresek. Cim a kiadóban

Eladó Teleki-utca mellettcájában 2x3, 1x2, 2x1 szobás lakásos ház 35.000 pengőért Popovics ingatlanközvetítő iroda. Szent János-utca 6. 981

Motorkerékpár K. M. B. 350 köbcenti kifogastalan állapotban eladó. Cim: Városcsöllős, Rákóczi-u. 12. Délután. 946

Megvételre keresek egy jókarban levő gyermekágyat. Cim a kiadóban

Eladó Nemzetközijog. dr Baditz. Miskolc. 889

Előadás

Rajon ügynököt keresek, gyümölcs, főzelék, tojás konzerválás üzemhez. Csaba vegyipari üzem. Győr, Árpád-utca 73. 978

NYOMDAI SEGÉDMUNKÁS FELVÉTELEK. Szilágyi Dezső-utca 5. sz. Szent László-nyomda R. T

Bejáró felvételt Knott cukrászdába, Rákóczi-ut 12. 989

Piatal boltiszolgát vagy nyeres kifizelt felvesz Oszta és Társa cég, Rákóczi-ut. 1. szám. 938

Bejáró azonnalra felveszek Dr Bárdon, Lukács György-utca 9. 976

Csillagváros vagy környékén lakó lapkihordót keresünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Elveszett

Elveszett zsemlye színű nyírott kutya, nyakán Szabolcs vármegye felirású éremmel. Megtaláló vagy nyomra vezető jutalomban részesül. Deák Ferenc-ut. 3. Levente Otthon. 991

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Főszerkesztő: **Dr. Paál Árpád**
Feladó: **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda R. T.
Szilágyi Dezső-utca 5.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.